

Prezentace výzkumného šetření

Vypracoval: Petr Hýl, PG, 2004

SMEČKOVÁ, G. Seznámení s výsledky výzkumného šetření v oblasti hodnocení fonemického sluchu u dětí s mentální retardací.
[Http://epedagog.upol.cz/eped3.2003/index.htm](http://epedagog.upol.cz/eped3.2003/index.htm).

Po prezentování své seminární práce jsem si vybral výsledky výzkumného šetření v oblasti hodnocení fonemického sluchu u dětí s mentální retardací, které bylo provedeno Gabrielou Smečkovou z katedry speciální pedagogiky PdF UP v Olomouci v roce 2003.

Cíl výzkumu:

Cílem šetření bylo zhodnocení úrovně fonemického sluch mentálně retardovaných dětí. Autorka uvádí, že právě tyto děti trpí narušenou zmiňovanou schopností.

Orientace v terminologii:

Klíčovými slovy pro výzkum byly „fonemický sluch“ a „mentální retardace“. Autorka použila definici Dvořáka, který vymezuje fonemický sluch jako schopnost rozlišovat ve slovech sluchem hlásky s distinktivní (rozlišovací) funkcí – fonémy.

Použitý vzorek:

Základní jednotkou analýzy bylo dítě s diagnózou lehká nebo střední mentální retardace. Děti byly mladšího i staršího školního věku, všechny navštěvovaly zvláštní školu. Soubor zahrnoval celkem 46 dětí. Hochů bylo 26 (56,5%), dívek 20 (43,5%). Děti mladšího školního věku bylo 16 (34,8%), staršího školního věku 30 (65,2%). Děti s diagnózou lehká mentální retardace bylo 38 (což je 83,6%), s diagnózou střední mentální retardace byly 2 (17,4%).

Hypotézy:

Autorka sestavila dvě hypotézy.

H1: předpokládáme, že mezi výsledky chlapců a dívek bude v testu statisticky významný rozdíl.

H2: předpokládáme, že mezi výsledky dětí s diagnózou lehká mentální retardace a výsledky dětí s diagnózou střední mentální retardace bude v testu statisticky významný rozdíl.

Autorka vychází z předpokladu, že u chlapců dochází k pomalejšímu celkovému zrání mozkové tkáně a že je též dříve ukončeno (pro H1). Při formulování H2 autorka pracovala s tvrzením, že u dětí s mentální retardací se často vyskytuje postižení fonemického sluchu, což není současným výzkumem podrobněji ověřeno.

Charakteristika metody:

Šetření je kvantitativní a bylo provedeno pomocí standardizovaného testu „Hodnocení fonemického sluchu u předškolních dětí“, jehož autorkou je PaedDr. Eva Škodová. Tento test se skládá ze čtyř subtestů:

- subtest znělost – neznělost
- subtest kontinuálnost – nekontinuálnost
- subtest nosovost – nenosovost
- subtest kompaktnost – difuznost

Provedení testu:

Vyšetření probíhá tak, že dítěti je pouštěna nahrávka z magnetofonu. Na ní jsou nahrána slova – názvy věcí. Ty jsou zobrazeny na kartách jako obrázky. Dítě postupně ukazuje slyšená slova na kartách. Vyšetřující postupně odebírá karty a zaznamenává výsledek do záznamového listu (správná odpověď = 1, nesprávná = 0). Karet je šedesát kusů a jsou předkládány v sériích po patnácti. Po každé sérii následuje krátká přestávka pro relaxaci. Test je autorkou podrobně popsán, neuvádí však, jaká slova a obrázky byly v testu použity.

Postup při vyhodnocení:

Všechny dosažené body autorka porovnávala s normou pro jednotlivé subtesty a normou pro všechny čtyři sledované distinktivní rysy společně. Ve zprávě o šetření jsou všechny tyto normy uvedeny. Výsledky testů jsou zpracovány do tabulky, která zachycuje celkový počet bodů, kterých žák dosáhl a jejich procentuální vyjádření. Sloupcový graf pak znázorňuje jednotlivé počty bodů, kterých žáci dosáhli.

Závěr:

Ve výzkumném šetření G. Smečkové nebyla potvrzena ani jedna hypotéza. Mezi výsledky chlapců a dívek není v testu „Hodnocení fonemického sluchu u předškolních dětí“ statisticky významný rozdíl. Ani mezi výsledky dětí s lehkou mentální retardací a dětí se střední mentální retardací není v tomto testu statisticky významný rozdíl.

Autorka šetření poznamenává, že vzhledem k velikosti souboru není možné výsledky zobecňovat.